

sam. 2. Skačkaj. 3. Glej od zidú pa do zidú. 4. Večje slasti ne poznamo. 5. Zbor naš vije kólo svoje. 6. K meni dva tečeta tù. 7. Konjiča imam tákega. 8. Primimo se za roké. 9. Hop, hop, glej, čez jarek gibko. — IV. Igre v krogu: 1. Čuvaj se, miška. 2. Tù je málin, glejte nanj. 3. Voziček ličen tù imám. 4. Prostór imámo sredi kroga. 5. Kakó gre zunaj dèž. 6. Žaba skače v vodi tam. 7. Godec, godec. 8. Lisjak imá grozdíče rad. 9. Kólo, kólo, kolovrát. 10. Išči, išči, mačico. 11. Črniči, črniči. 12. Vě, ljube cvetice. 13. Juhejsa, juháj. 14. Kočijaž zdaj hočem biti. 15. Málin pravi: Klip, klip, klop. 16. Lovec, lovec, hudi mož. 17. Pojdi, dete, pojdi. 18. Pústimo vrtavko z rok. — V. Nazórne igre: 1. Dete ljubo, le povej. 2. Oj, dete ljubo, le povej. 3. V krogu lepem tù stójimo. 4. Ako skupaj se igrámo. 5. Oj, otroci, le z menój. 6. Cvetice lepe tù imám. 7. Bratec, bratec, modri mož. 8. Kdor je dobre glávice. — VI. Igre s prsti in rokami: 1. Otroci, ali vidite. 2. Tá je sprožil strel. 3. Tá je v vodo pal. 4. Sneg belín. 5. Žiga, žaga. 6. Stolpne ure gredo. 7. Okence imám svetló. 8. Máčica gré na drevó. 9. Ni mu všeč, kdor sredi kroga. — VII. Igre z žogo: 1. Oj, žógice male. 2. Žogo svojo vzamem v roko. 3. Žogica gré k tebi zdaj. 4. Kot žogici se reče. 5. Žogica gré v zrak visoko. 6. Doli k tlám. 7. Igrače ljubše nemam. 8. Z roke v roko. 9. Žoga, žoga, suči se. 10. Kamen bodi róčica. 11. Detece počiva zdaj. — VIII. Igre s krogljó: 1. Oj, krogljice male. 2. Krogljica ni htela spati. 3. Kroglja teče rada k nam. 4. Le poglej, kakó povsod. 5. Krogljica, le gledí. 6. Pot je gladka. 7. Detece počiva zdaj. — IX. Pesem za stavljenje: 1. Otroci, pridite. 2. Stoji na vrtu lópica. 3. Rob za robom vstaja tù. 4. Voda teče, dete mlado. 5. Zvonik si brž postavim. 6. Tesarček naš. — X. Sklepne pesmi: 1. Dosti danes smo igrali. 2. Končana je igra. 3. Lepó domov zdaj idimo. 4. Minul je iger naših čas. 5. Ko deteca prihajajo. 6. Ko mine igranje. 7. Še pozdrav prijazen. — XI. Raznotere pesmi: 1. Vrečo z rame. 2. Petelin jutro znani že. 3. Nad máno leta čuden ptič. 4. Ponedeljek vtorku pravi. 5. Vesel je naš otroški rod. 6. Prišel bo iz néba. 7. Oj máčica, oj máčica. 8. Črna žena, stara peč. 9. Jábolko na veji spi. 10. Kaj jahaču v lásti bodi. 11. Juhé, juhé, juhé. 12. Črna noč je žena stara. — Odbor „Národne Šole“ spremlja na pot to knjigo s tem-le predgovorom: „S tem, da izročta podpisani odbor pričujočo knjigo slovenskemu občinstvu, zvršuje nalog občnega zbora „Národne Šole“ s dné 6. oktobra 1886. Sedaj, ko se na več krajih snujejo slovenski otroški vrti, potrebno je zares, da se zbere gradivo, katerega doslej niso imele otroške vrtarice slovenske. Vrh tega misli odbor „Národne Šole“, da bi pričujočo knjigo s pridom čitali tudi učenci ljudskih šol; gg. učiteljem pa podaja pesemce z navodilom, kako se zvršujejo razne otrokom priljubljene igre pri telovadbi, pri šolskih izletih in veselicah. Nekaterim pesmim primerni napevi nahajajo se po šolskih pesmaricah, drugim pa morda kak glasbenik zloži prikladne napeve. — Pri sestavi té knjige oziral se je pisatelj na boljše strokovne knjige té vrste; vendar pesmi niso zgolj prevodi, nego tudi samostalno delo. — Kar se dostaje prevedov Jos. Cimpermanovih v knjižici, izprosil si je pisatelj dovoljenja od gospoda Cimpermana samega“. — Cena knjigi je 25 kr. Opozarjamo na to knjigo tedaj slovensko učiteljstvo, stariše in sploh slovensko občinstvo, da jo uvede v hiše in v šole.

— „Priče Božjega bitja“ ali slučaji, ki niso slučaji. Po dr. Keller-ju z dovoljenjem poslovenil J. B. IV. zvezek. Ljubljana, 1887. Založil in prodaja Dragotin Hribar, Breg, h. št. 10. Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofijstva Ljubljanskega. Ta zvezek je poslednji te zanimive izdaje, katerega tudi kakor prve tri priporočamo posebno odrasli mladini in sploh slovenskemu občinstvu kot poučljivo in zabavno berilo.

D o p i s i.

Iz Sežane. Učiteljsko društvo Sežanskega okraja zboruje v 5. dan maja t. l. ob 9. uri v jutro v prostorih národne šole v Divači s tem-le dnevnim redom: 1. Verifikovanje zapisnikovo zadnjega zborovanja. 2. Kmetijstvo v nadaljevalnem tečaju. 3. Kritika o »Fran Kuhačevej pjevanki.« 4. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo in pevovodje. 5. Volitev pregledovalcev računov. 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Razni nasvétí. 8. Izlet v krasno na novo odprto vilenico Divaško. — K obilnej udeležitvi uljudno vabi

odbor.

Iz Krškega okraja 17. aprila. (Zborovanje »Pedagogiškega društva« dné 14. t. m. v Mokronogu na Dolenskem.) Točno ob 10. uri otvori predsednik društvu gosp. Fr. Gabršek zborovanje, ter vse došle gg. učitelje, gospice učiteljice, podpornike in goste prav prijazno nazdravi. Zapisnik zadnjega zborovanja se prebere in odobri. Za tem se preide k naslednjim točkam. Prvi je govoril gospod učitelj Ravnikar s Krškega in sicer »o napakah pri vzgoji«. Ta je »sa prebacivanja in napačne misli, ki jih ima občinstvo v obče in sploh

nasproti šoli in učiteljstvu, da sta ta dva faktorja temu kriva, da je mladina dan danes tako neotesana in zasurovela, prav dobro zavrnel. Pomisliti je treba, da je bilo že od nekaj tako, da so vse slabe pojave, izvirajoče iz národa, kaj radi pripisovali šoli — oziroma učiteljskemu osebju. Kdo je bil n. pr. kriv v 17. stoletju, da je ljudstvo tako moralno propalo? Kdo drugi, kakor grozovita 30letna vojska, ki je toliko zla napravila v vsi Evropi! Kakor se je pri tacih in jednacij okolščinah že od nekaj pokazal kak moder in pameten mož, spoznavši popačenost ljudstva, tako je tudi v tedanjih slabih časih stopil na površje učenjak, pedagog prve vrste vseh časov in vseh národov J. A. Komenski, ki je vsemu svetu glasno klical: »Boljšo generacijo doseči je jedino mogoče s pametno in pobožno vzgojo«. Ta glas so slišali knezi in vladarji — in jeli so zares skrbeti za boljšo vzgojo mladine . . . Tudi sedanji časi so nekako podobni onim za časa Komenskega, kajti nevarnost nam preti — ne od strani svetovne vojske, temveč od strani slabe domače vzgoje (se vé ne povsodi!). Nezmisel je, ker šoli in učiteljstvu podtikajo, da je mladež od dne do dne bolj neotesana in surova. Šola stori vse, kolikor ji dopuščaji moči in za to postavna sredstva. Toda kaj pomaga, ako šola še tako uspešno vzgoja, če pa jej dom vse pokvari! Stariši so tisti faktor, ki bi v prvi vrsti morali skrbeti za boljšo vzgojo svojih otrok. Potem se-le pride šola na vrsto. — Sploh pa učiteljstvo nikakor ni kos vsega storiti, kar se od njega zahteva. Na to g. poročevalec še prečita nekaj pisem, ki jih je bil že jedenkrat priobčil javno, v katerih razkriva obšne napake pri telesni in duševni vzgoji mladine — zlasti pa v teh biča nespametne matere, ki bolj gledajo na telesno razvijanje svojih hčera, nego pa na lepe duševne čednosti. — Žalostno, da je danes to tako v navadi!

Za tem je govoril o šolskih vrtilih gosp. Gebauer, učitelj od sv. Trojice. Le-ta je podarjal šolskega vrta drevesnico, kar je tudi prav. Saj največ dobička od vrta ima občina potem, ako se v njem leto za letom vzgojuje obilo zlahtnih drevesec.

Ali kaj nam pomaga govoriti, če pa šolske občine malo — ali prav nič ne storé za povzdigo šolskih vrtilov! Tudi šolske gosposke v tem oziru premalo storé. Želeti bi bilo, da se prej, ko je mogoče, kaj uspešnega stori. Sam učitelj vsega ne more storiti, ako ga merodajni krogi ne podpirajo v težavnem poslu, ali pa če mu občina vedno polena pod noge meče in ga s tem le opovira — namesto da bi mu pomagala. — Nekateri so pri tej točki izrekli mnénje, da bi bilo dobro, ako bi »Pedagogičsko društvo« ustanovilo svojo drevesnico, iz katere bi društveniki dobivali proti majhni odškodnini potrebnih divjakov. Za sedaj se ni še nič nutanénega ukrenilo, ker ta zadeva pride še letos v razgovor pri občnem zboru.

O »domaćih nalogah na kmetih« je govoril g. Gantar s Studenca. Ta je izrazil misel, da bi bilo najbolje »domaće naloge na kmetih« opustiti (sosebno spisavanje s črnolom v zvezke in na papir) ter je priporočal samo izdelovanje nalog na tablicah. Tu smo slišali razno mnénje. Nekateri so bili za to, drugi zopet proti. Vsaj se je ravno v tej zadevi že mnogo govorilo in pisalo. Res je, da ravno »domaće naloge na kmetih« delajo učiteljem mnogo preglavice. Navadno je to delo zaman, ker nobeden kmetskih šolarjev naloge v šolo ne prinese. Uzroke temu je navedel g. poročevalec in vsi smo bili njegovih mislij. Vender pa je tudi tukaj potreba »srednje poti«. Nesmo za to, da bi se »domaće naloge« opustile (vzlasti v višjih oddelkih ne), pa tudi ne za preobilne naloge. Vse, kar je prav, primerno in koristno dotičnim krajevnim razmeram. Učitelj sam najbolje vé, kaj ima storiti, uvaževajoč tudi vednosti in nadarjenost svojih šolarjev (solaric).

Da bi se vse »domaće naloge« spisovale na ploščicah, skoro ni mogoče, ker učenci višjih oddelkov navadno teh že nima. — Sploh pa je g. poročevalec svoj govor prav marljivo sestavil.

Dan in kraj prihodnjemu zborovanju določi odbor sam. Tudi se je sklenilo, da se letos še posebej tiskajo »društvena pravila«. Druzih pojedinih nasvétov ni bilo.

G. predsednik zahvaljuje se gg. poročevalcem za trud ter sklene zborovanje s trikratnim »slava in živio-klicem« na našega prvega pokrovitelja šolstva, presvetlega vladarja Frana Josipa.

Jako dober in primeroma ne drag obed smo imeli pri županu g. Pišmahu, kjer smo se mej raznimi govori in napolnicami prav dobro zabavali. Tudi so nas počastili s svojo navzočnostjo vsi zavedenci iz Mokronoga (mej njimi starosta učiteljstva v našem okraji, umirovljeni ondotni učitelj gosp. Potokar, kateremu je g. Ravnikar posebno laskavo napil), ter pokazali so s tem, da so prijatelji šolstva in napredka. Živeli vsi vrlí Mokronozanje, ki ste vneti za pravo národovo prosvelto! — Vsa čast in hvala tudi učiteljema iz Mokronoga, ki sta šolo tako lepo okrasila!

Predno pa končam, še nekaj. Čudno se nam zdi, da se našemu društvenemu zborovanju odtegujejo nekatere gospiče učiteljice! Mari mislijo, da so bolj učene (ka li?) kakor učitelji?

Iz Vidma pri Krškem. Mislili smo učitelji, da bo letošnja zima prav mila in kratka, ter smo upali, da bodo otroci prav lehka in redno hodili v šolo, pa nas je vse prav prevarila.

Obilo snega je padlo po novemu letu, tako, da ni bilo mogoče redno otrokom k nauku hoditi, posebno iz oddaljenih vasi. Še zdaj, ko je užé vzpomlad nastopila, pa je še snežilo ne le po hribih, ampak tudi po ravnem. Veseli se vsaki človek lepe vzpomladi, tudi jaz sem se bil po veliki noči od doma napotil, ter vračal sem nekaj knjig v učiteljsko knjižnico, da bi jih zamenjal z drugimi. Dobil sem razne knjige v bogati učiteljski knjižnici. Ko se pa še nisem precej domov vrnil, stopil sem v sosedno deželo, ki jo mejí samo »Sava«, ter na kolodvoru dobim gospico učiteljico iz Št. P., ki že peto leto ondi na dvorazredni ljudski šoli poučuje. Pa jo je vendar »Popotnikov Koledar« pregledal, da ni natisnena. Ko se vračam, da bi se domov peljali, srečam gospico Šk. in njenega že bolj postaranega očeta. Spoznavši se, kmali zvezo, da je ta gospica učiteljica, ter ravno na poti v novo službo v Zd. na Št. — Revica je bila pa zelo žalostna, da se mi je v srce smilila. Pripovedovala je, da sta z očetom ogledala oni kraj nove službe, kateri ji pa nikakor ne ugaja. Še hrane bi ne mogla dobivati v tem pustem kraju. Tolažil sem jo in popisoval lepo okolico z rodovitnimi vinogradi, katera se ji bode zdaj vzpomladi gotovo priljubila, da ji bode tu ravno tako prijetno kakor v glavnem mestu, posebno pa, ako bode prav pridno šolsko mladino poučevala in vzgojevala. Ojačilo me je to še bolj, ker sem spravedel, da bi jo oče rad dal v službo. Prigovarjal sem ji z vso zgovornostjo, ter jo toliko omečil, da ne bode poslala dekreta nazaj, kakor je mislila, in se vdala osodi, ki jo čaka v njenem novem službovanji; vsaj čas vse rane ozdravi. Toliko tedaj o tem slučajih. Pri tej priliki bi pa rad še eno drugo željo izrekel, namreč to, da naj bi se g. g. učitelji in učiteljice našega »Tovariša« bolje priprijeli, ga bolj naročevali ter ga tudi vsako leto vsaj vsak z enim dopisom podpirali. Beremo kaj čvrste in dobre uvodne članke v »Tovarišu«, dopisov pa užé nekaj časov pogrešamo. Vem, da vrli gosp. učitelji dopisujejo v druge časopise kakor v »Slovenca«, »Slov. Narod«, kar je prav in lepo, pa še naj lepše in naj boljše bode, ako tudi ne pozabimo na svojega starega »Tovariša«. Podpirajmo ga tedaj z naročnino in z dopisi. Posebno bi pa priporočal, da bi mladi gg. učitelji in tudi gospice učiteljice prav pridno dopisovali. Prvi »Tovariševi« dopisniki in podporniki smo se užé postarali, in ne moremo toliko in tako vztrajno delati, kakor bi bilo treba, tedaj mladi naraščaj vzbujaj in gani se za prelepo stvar — za »domače šolstvo«!

J. S. H.

Iz Ribniškega okraja na Dolenjskem. Čitatelji »Učiteljskega Tovariša« se še radi spominjamo spretnega Jamšekovega spisa 1886. l. pod naslovom »Iz šole za šolo«. Ne, da bi ocenjevali še le zdaj ta vrli spis, poudarjamo pa samo to, da ravno takih dejanskih spisov zelo pogrešamo. Ako se pomisli, da je ravno pouk v pravopisu zelo važen in da je podloga drugim šolskim predmetom, razume se samo po sebi, da ima vsak učitelj važno nalogo, da ta pouk po vsi svoji moči v šoli prav skrbno goji. Prav umestno bi bilo, da bi se ta spis »Iz šole za šolo« posebej natisnil*), ter šolam in učiteljem prodajal. Res je, da je v »Učiteljskem Tovarišu« natisnen, a naš »Tovariš« je vse pre malo razširjen, da bi iz njega vse slovenske šole rabile koristne spise. Tudi bi bilo želeli, da bi učitelji in sploh šolski prijatelji ta naš list s spisi bolje podpirali, kajti vsak list je največ tak, kakoršni so njegovi podporniki in sodrujniki. Torej, zdramite se prijatelji in tovariši naši!

Iz Dolskega pri Savi. (Zahvala.) Slavno društvo »Národna Šola« je za mali znesek ubogi šolski mladini tukajšnje ljudske šole blagovolilo poslati obilo pisarskega in drugega šolskega blaga, za katero se v imenu obdarovane mladine prísérčno zahvaljuje

Anton Jereb,
učitelj.

Iz Litijskega okraja. Znabiti prijateljem in znancem v blagem spominu ostalega Janko Hočevarja ustrezem, ako naznanim, da se bode za dušo ranjkega v Višnji Gori v 12. dan maja t. l. brala črna sv. maša in ob jednom na njegovem grobu slovesno odkril spominek, katerega mu je postavilo Litijskega okraja učiteljstvo. — Ker cenjeni »Učit. Tovariš« o njegovej smrti še nič ni poročal, naj opomnim, da je blagega pokojnika smrt v najlepših letih pokosila. Služboval je le jedno leto pri sv. Lambertu. Hotevši pa, božične počitnice mej dragimi mu svoji preživeti, šel je čez hribe peš proti svojemu rojstvenemu kraju Višnji Gori. Mej potjo se je pa prehladil in bil užé 29. grudnia 1885. l. pokopan, kjer je izvestno od osode preganjani značajnik našel v življenji pogrešujoči mir. Lehka mu zemlja!

Iz Litijskega okraja. Vsakoletna okrajna učiteljska konferencija bode letos za naš okraj v 30. dan maja dopoldne v Litijskem šolskem poslopji. Razum običajnih toček bode še na dnevnem redu: Pismena delitev (praktičen poskus), kako se to otrokom, umevno razlaga (kazala bode pri šolskih otrocih gospodn. Marija Malec). — O vrbovje in pletenji (razpravljal bode g. Josip Cepuder) — in opis Litijskega okraja (po podanih popisih sestavil Janko Tomán).

*) Še užé posebej natiskuje!

Iz Ljubljane. Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta v 7. dan preteč. m. O napravi enorazrednih ljudskih šol v Dobovcu, Skopicah, Velikem Podlogu in na Hrvatskem Brodu se pisma pošiljajo deželnemu odboru, da jih odobri. Ravno tako se stori tudi o napravi enorazredne ali vsaj ekskurendne šole v Podprekarji. — Po nasvetu okrajnega šolskega sveta v Kameniku se dovoljuje, da se pri zgradbi dvorazredne ljudske šole v Domžalih-Goričici šolski prostori prezidajo. — Nekemu krajevnemu šolskemu svetu na Gorenjskem se dovoljuje, da bode tamkajšnja šola imela velike počitnice meseca avgusta in septembra. — Tretja učiteljska služba v Senožečah oddá se za trdno Mariji Stuhly, učiteljici v Sent-Vidu pri Zatičini. — O razširjanji dekliške ljudske šole s paralelko v Kameniku, predlaga se deželnemu odboru v potrjenje. — Prošnja učiteljice, da bi se ji povrnil donesek, ki ga je v kranjski pokojniški zaklad za učitelje vplačala, se ne usliši. — Vzprejme se odgovod službi nekega ljudskega učitelja. — Nadučitelj Jarnej Kimovec prestavljen je iz Loškega Potoka v Moravče in nadučitelj Fran Golmajer iz Moravče pa v Loški Potok. — Dekliški šoli v Ribnici se dovoljuje poludnevni pouk. — Dovoljuje se tudi izvanredni učni red šoli v Goričici do časa, da se otvori tu nova šola. — Predloženi rokopis: »Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol« predlaga se c. kr. ministertvu za bogocastje in uk, da ga odobri. — Dvorazredni ljudski šoli v Črnem Vrhu dovoljuje se poludnevni pouk. — O namestitvi učitelja za veronauk na c. kr. državni gimnaziji v Kranji predlaga se na višje mesto. — Reši se več prošenj za dopuščenje k preizkušnji, za starostne doklade, za nagrade in denarne pomoči.

— V odborovi seji »Slovenskega učiteljskega društva« v 12. dan preteč. m. so pregledovalci nekaterih spisov za mladinsko knjižico o teh poročali in nasvetovali, kateri naj se vzprejmó in za natis pripravijo. Želeti je, da bi gg. pisatelji odboru kmalu poslali spise, ki so jih v ta namen odločili.

— Služba otroške vrtnarice pri I. mestnem vrtu Ljubljanskem s slovenskim običajnim jezikom se bode začasno oddala. Plače bode vrtnarica imela 400 gld. Prošnje za to službo je s potrebnimi dokazili o učni sposobnosti za otroške vrtnarice bilo vložiti do konca preteč. m. pri mestnem magistratu Ljubljanskem. Otroško zabavišče bode se otvorilo užé meseca maja.

— Sedemdeseti god je 17. preteč. m. praznoval p. n. gospod Rudolf Milic, vrli meščan in tiskar ter mnogoletni založnik in podpornik našega lista »Učiteljskega Tovariša«. Bog ga ohrani nam in njegovi blagi rodovini še mnogaja leta! A. P.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gosp. Fran Golmajer, nadučitelj v Moravčah in gosp. Jarnej Kimovec, nadučitelj v Loškem Potoku sta prestavljena, prvi iz Moravče v Loški Potok, drugi pa iz Loškega Potoka v Moravče.

Vabilo.

„Pedagogiško društvo“ za učitelje in šolske prijatelje in „Sevniško-Brežko učiteljsko društvo“ napravite vkupno zborovanje dné 5. maja 1887. l. v Sevnici ob 11. uri dopoldne v ondotni čveterorazredni ljudski šoli.

Vzpred.

1. Zapisnika in dopisi.
2. Sverižostezni vrt vzgoje. (Iz nemškega poslovenjeno.) — G. Fr. Jamšek. Event. „o vzgoji“; g. J. Kunstič.
3. O naših učiteljskih društvih; g. Fr. Gabršek.
4. Učitelj kot meteorolog; g. I. Lapajne.
5. Nasvétí.

Z ozirom na imenitnost tega zborovanja se vabijo učitelji in šolski prijatelji k mnogobrojni udeležbi.

Odbora.